

prin prisma creatorului și, totodată, a sociologului teatral (Mihai Dimiu a analizat relația dintre teatru și public, plecând de la un motto eminescian care reclamă exigența și excluderea oricăror concesii).

Poziția interpretului a făcut obiectul referatului unuia dintre cei mai tineri actori ai teatrului, Ștefan Sloboda: el a făcut pertinente observații analitice privind chipul unor tineri eroi din dramaturgia românească actuală, printre care Radu Orza, din piesa Sărutul, interpretat, în scara deschiderii săptămânii festive, chiar de tânărul actor. Regizorul Eugen Mercus a subordonat ideea eficienței mesajului adevărului exprimat pe scenă.

Alți doi actori (Dan Săndulescu și George Ferra) s-au referit, în cuvântul lor, la nevoia stringentă de documentare „la zi”, de contacte cu spectacole din capitală; au mai fost ridicate și întrebări legate nemijlocit de structura specifică a publicului brașovean. În încheiere, actrița Dina Cocea, sintetizând opiniile exprimate în cadrul simpozionului, a subliniat ținuta elevată a întâlnirii.

A fost o săptămână „plină”, revelatoare de sănătoase resurse creatoare și energii vrednice de a fi și pe viitor urmărite cu interes și încredere. Evoluția acestui tânăr colectiv — „veteran”, harnic și înimos, și-a conturat, în ultima vreme, o personalitate artistică distinctă, în peisajul teatral românesc.

Ioana Mărgineanu

Teatrul „A. Davila” din Pitești

JUDECATA DE LA MIEZUL NOPTII

de Gheorghe Vlad

Patru ani a așteptat Gheorghe Vlad de la publicarea acestei piese, patru ani și mai bine, până să decidă un teatru reprezentarea ei. Între timp, Gheorghe Vlad a mai publicat o piesă în revista noastră, comedia *O dimineață de pomină*. Între timp Teatrul „Mihai

Eminescu” din Botoșani i-a reprezentat o altă comedie, *Chitara dragostei* dar despre acest spectacol avem doar ecouri, teatrul nu ne-a trimis vești. Între timp, Teatrul de Dramă și Comedie din Constanța repetă o piesă inspirată de viața marinarilor de cursă lungă *Lupii de mare*. Semn că Gheorghe Vlad nu e doar dramaturgul satului oltenesc, cum pripit am fi îndemnați să etichetăm. Și semn că Gheorghe Vlad e același harnic și mereu prezent scriitor, în ciuda ingratitudinii teatrelor care uită succesele de public ale spectacolelor cu piesele lui. Dar blestemele prejudecăți lucrează activ, încă ni se mai întâmplă să clasificăm dramaturgia după aria tematică pe care o exploatează cu preferință și vocație, încă mai facem păcatul să plasăm piesa cu temă din viața satului undeva la periferia zonei noastre de interes. Toate astea laolaltă cred că explică de ce *Judecata de la miezul nopții* a trebuit să aștepte mai bine de patru ani pentru a fi, în sfârșit, reprezentată la Pitești, în regia (încă) tânărului Radu Boroianu și într-o distribuție care dovedește că teatrul privește cu ochi buni promovarea piesei originale.

Data premierei : 12 dec. 1974.

Regia : RADU BOROIANU. Scenografia : BEATRICE PERIȘIEANU.

Distribuția : ȘTEFAN MOISESCU (Andrei Goace); ION FOCȘA (Ciuciu); MARILENA NEGRU (Ana); GINA NICOLAE (Ilina); PETRE DUMITRESCU (Iosif); PETRE DINULIU (Trică); PETRE TANASIEVICI (Măcris); CORNEL POENARU (Pălăoi); VALERIU BUCIU (Tîru); GRIG DRISTARU (Pricope); RADU COROLAN (Pupărețu); AUREL DUMINICA (Șeful de post).

Pentru cine cunoaște roadele activității scriitoricești a lui Gheorghe Vlad, nu e greu să vadă în *Judecata de la miezul nopții* o consecvență și în același timp o decizie. Să ne reamintim că, îndelungă vreme reporter, Gheorghe Vlad a bătătorit ulițele satului oltenesc, cunoscînd oamenii, moravurile, fiind martorul prefacerilor survenite aici, și al ecoului acestor prefaceri în conștiința țărănilor. Să ne reamintim că unealta preferată a dramaturgului este hazul, în largile lui margini, de la umor la satiră și că amprenta caracteristică a stilului său rămîne notația vie, alertă de reporter, înfățișarea situației revelatoare și înlănțuirea acestor situații în succesiuni aparent dezordonate, că personajele comediilor sale sînt, mai toate, rubedenii ale lui Mitu și Nate, înși din belșug dotați cu simțul umorului, zeflemisii, gata să ia totul în răspăr, de pe poziția unei sănatoase încrederi în viață.

Judecata de la miezul nopții se plasează pe aceleași coordonate distincte, dar numai într-o măsură, pentru că în altă măsură iese din făgașul obișnuit pentru a încerca o investigație psihologică mai de adâncime. Goace, fostul președinte de C.A.P., e personajul pe care autorul încearcă să-l dezvolte mai complex și momentul de cumpănă din existența lui e bine ales. Goace, om harnic și capabil, energic și plin de inițiativă, o cam luase razna de la o vreme, începând să confunde cooperativa cu ograda proprie, una peste alta greșește, și pentru greșelile lui va plăti: adunarea cooperatorilor îl schimbă din funcția de președinte. Aici e problema piesei. Pe de o parte, ce se întâmplă cu un om capabil, deștept, harnic, cum e Goace, cînd în urma propriilor lui greșeli se vede înțărât dintr-o funcție de răspundere, pe de altă parte, care este reacția celor apropiați lui la acest moment de cumpănă? Alde Ciuciuc, Trică, Măcriș, Pătăloi, săteni cooperatori pe care nu o dată Goace i-a nemulțumit, se arată omenoși, înțelegători și vor izbuti să-l facă să treacă peste această încercare. Iar Goace, după o noapte de frământări în care se va judeca pe sine mai aspru chiar decît fusese judecat în adunarea cooperatorilor, își regăsește și cumpătul, și liniștea și încrederea în sine și ai săi.

Spectacolul, așa cum l-a realizat Radu Boroianu, îmbină echilibrat cele două direcții pe care încercăm să le disting, hazul, zeflemeaua împletindu-se firesc și organic cu momentele grave. Un important merit îl are Ștefan Moisescu, interpretul lui Goace, care a știut să păstreze echilibrul și măsura. Interpretarea lui nuanțată, logică, stăpînită fac să ne fie limpezi părțile luminate dar și cele umbrite ale acestui om plin de energie, de autoritate, de inteligentă, dar și orgolios, egotist, disprețuitor, care e Goace. Ștefan Moisescu e cu atît mai convingător, și reușita lui cu atît mai demnă de laudă cu cît personajul său, așa cum l-a realizat Gheorghe Vlad, nu e întotdeauna prezent în primul plan al acțiunii, deși e mereu prezent în scenă. Goace, din punct de vedere al psihologiei sale, are dese căderi în gol, procesele lui sufletești străbat uneori trasee neștiute, nevăzute, și doar știința și capacitatea interpretului de a-i însufleți tăcerile, dau cursivitate și logică evoluției sale.

Celelalte personaje, mai sărăcăcios mobilate psihologic, dar nu lipsite de pitoresc și desigur, nu de prisos în piesă, au fost interpretate în general convingător și colorat atît cît se putea și atît cît li s-a cerut, de Ion Focea, Marilena Negru, Gina Nicolae, Petre Dinuliu, Petru Dumitrescu și Radu Coriolan. Decorul Beatricei Perişianu e practic, economic și are hazul lui, fiind realizat în maniera pictorilor naivi.

Virgil Munteanu

Teatrul de Stat „Valea Jiului” din Petroșani

MENAJERA

de Al. Sever

Data premierii: 28 decembrie 1974.
Regia: ION SIMIONESCU. Decor: AUREL FLOREA. Distribuția: ALEXANDRU ANGHELESCU (Ion Aureliu Rebe-dea); VALI CIOS (Bodlanu Gabi); ȘTE-FANIA DONCA (Monica Hanganu); AU-RORA NOVĂCESCU (Doamna Mălincio-iu); NICOLAE GHEORGHE (un inspec-tor de poliție).

În ultimele zile ale anului trecut, Teatrul de Stat „Valea Jiului” din Petroșani a prezentat în premieră pe țară piesa lui Alexandru Sever *Menajera*, dramă psihologică pe o temă inspirată din perioada războiului. Acțiunea se referă la lupta comunistilor în ilegalitate dar tema sa centrală o constituie ideea angajării inevitabile, de o parte sau de alta a baricadei, a tuturor, chiar și a celor „neangajați” din principiu, ideea opțiunii necesare, dramatice uneori prin consecințe, a individului confruntat cu istoria.

Eroul piesei este un profesor universitar, matematician ilustru care și-a cîștigat poziția în ierarhia socială și profesională după o luptă îndelungată cu sărăcia, cu lipsurile, prin tenacitate, prin eroice renunțări de fiicăre zi. Ajuns la apogeul carierei, pe locul visat și durat cu eforturi, profesorul se află înobilat cu toate virtuțile intelectuale, dar sărăcit de acelea omenoși, retras într-o mizantropie cu aparență de „turn de fildes” al savantului, dar reducîndu-se, în fond, la un condamnat egoism. Apariția unei comuniste urmărite de poliție în casa-citadelă, în viața-cochilie a profesorului, va declanșa un violent proces de definire, de stabilire exactă a valorilor. Confruntat cu o situație gravă, obligat să opteze pentru o atitudine clară, angajată, eroul va pierde treptat toate falsele învelișuri de integritate și țarie, va fi invadat de o frică meschină, jalnică, ce-l va duce spre trădare, spre pactizarea tacită cu forțele brutale pe care afirma că le ignoră. Va urma calvarul remuscărilor, drumul chinurilor spre înțelegerea dimensiunilor exacte ale propriei fapte, spre recunoașterea ratării sale ca om și deci a inutilității existenței. Partea a doua a piesei figurează acest proces, evoluția lui spre un deznodămint care va însemna sinuciderea eroului. Construcția dramatică delimitează clar cele două etape: profilul inițial al eroului — rigid, sigur de sine, riguros pînă la mecanicizare — profil ale cărui linii